

Post- och telestyrelsen arbetar för
att alla i Sverige ska ha tillgång till
bra telefoni, bredband och post.

Välkomna

Vårens driftsäkerhetsforum

Den 4 maj 2018

Agenda

- PTS tillsynsarbete
- Översyn av regelverk
- Internationella frågor
- E-tjänsten för incidentrapportering
- Annat viktigt arbete som sker på NS
  - Säkerhetsskydd
  - Totalförsvaret
- Övriga frågor och funderingar

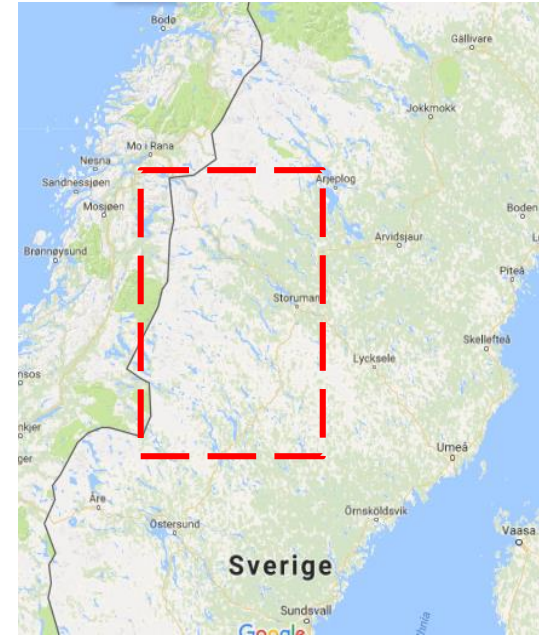
PTS tillsynsarbete

Studie Driftsäkerhet på landsbygden

Enheten för driftsäkerhet och betrodda tjänster

Bakgrund och metod

- Klagomål från användare på landsbygden
- Projekt: studie + planlagd tillsyn
- Driftsäkerhet (reservkraft, återställningstider och underhåll).
Avgränsning: ej täckning, kapacitet, teknikskifte och SOT.
- Valt område kan representera många av de utmaningar som finns på landsbygden (Sorsele, Storuman, Vilhelmina, Dorotea och Strömsund).
- Träffat nationella operatörer, stadsnät och kommunrepresentanter (kommunbesök i september 2017)

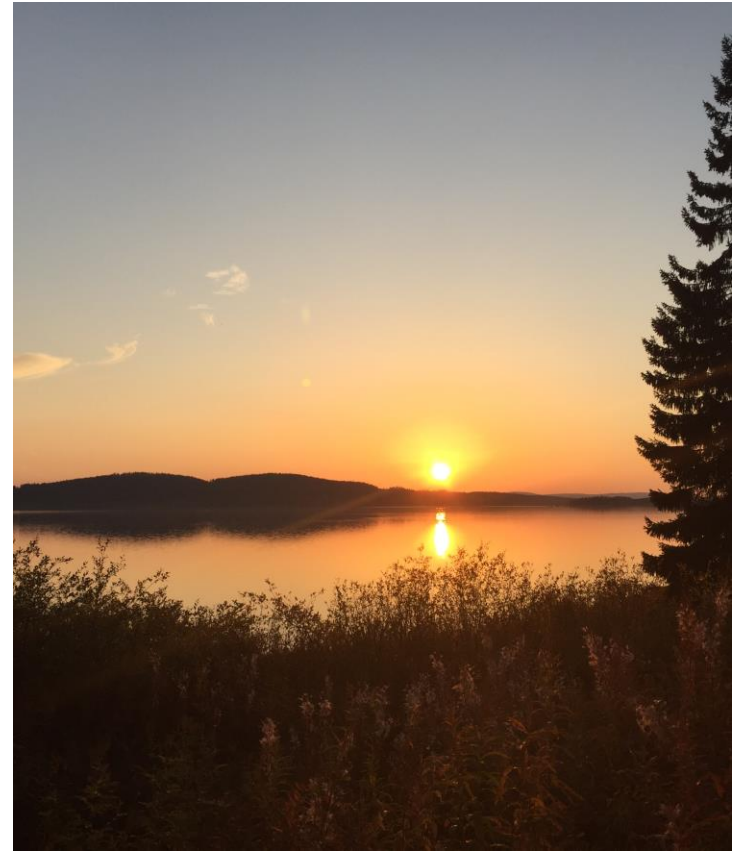

Slutsatser

- Problemen som finns inte i huvudsak kopplade till driftsäkerhet
  - Finns reservkraft
  - Tar höjd för väder och långa avstånd - ex samma avhjälpningstider hela landet, har tillgång till helikopter, reservlager etc.
- Många klagomål är troligen kopplade till kopparnätet, samt mobiltäckning och kapacitet
- Driftproblem främst vid extremt väder, t.ex stormar
- Fått bättre kunskap om förutsättningarna i området
- Sett goda exempel på arbete i kommunerna
- Samverkan och bra kontaktytor är A och O för att förebygga och lösa problem

Vidare åtgärder

- Involverat andra avdelningar på PTS
- Åtgärdsfokus på kunskapsspridning och samverkan
  - Förbättra utbildningsmaterial
  - El-telesamverkan
  - Ledningskollen och Robust fiber
- Fortsatt arbete med tillsyn

Slutsatser från Årlig tillsyn om

incidentrapportering och åtgärder mot bakgrund av inträffade
avbrott och störningar

Driftsäkerhetsforum den 4 maj 2018

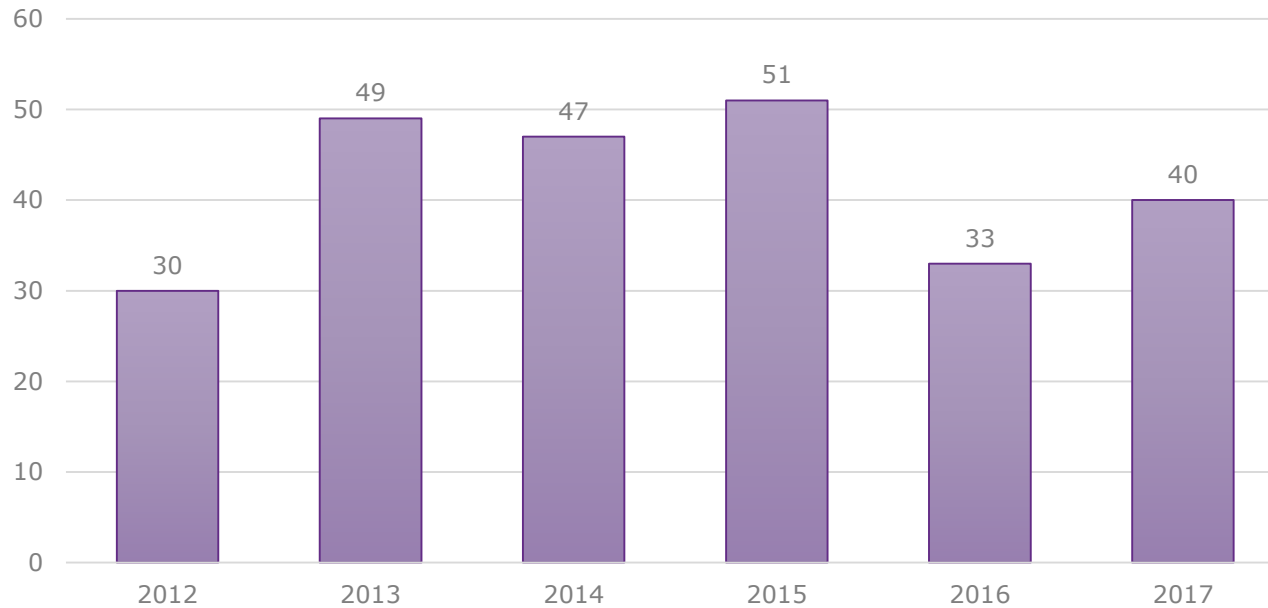
Om tillsynen

- Sjätte året som tillsynen genomförs
  - De fem största operatörernas incidentrapportering och vidtagna åtgärder mot inträffade avbrott och störningar
  - Tele2, Telia, Telenor, Com hem, Tre
- Reglerna är inte nya -> hög förväntan på er kännedom om och efterlevnad av gällande bestämmelser om incidentrapportering, vidtagande av åtgärder
- Aktörer varit väl förberedda vid tillsynsmötet
  - gett en god bild över inträffade incidenter, händelseförlopp, orsaker, vidtagna långsiktiga åtgärder och dragna lärdomar

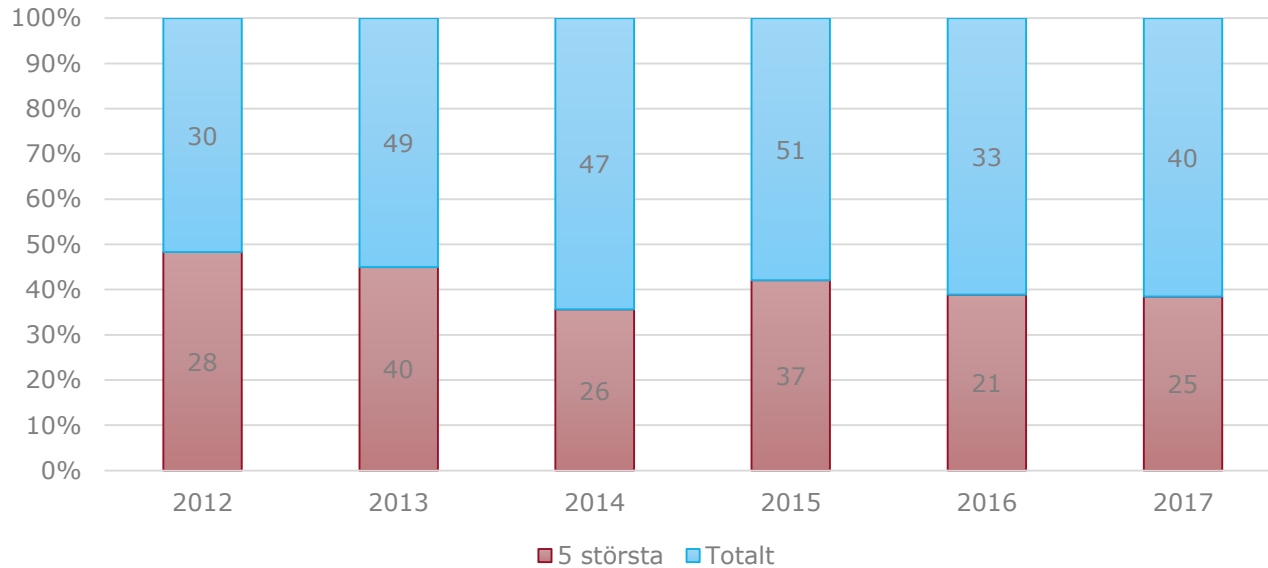
Slutsatser - regelefterlevnaden av incidentrapporteringen till PTS

- Incidentrapporterna
  - är överlag tydliga och innehåller den information som krävs
  - inkommer i tid (inledande och kompletterande rapport)
- De fem största operatörerna har rapporterat färre avbrott och störningar de senaste par åren.
- Under 2017 har några fler avbrott och störningar rapporterats sett till 2016.

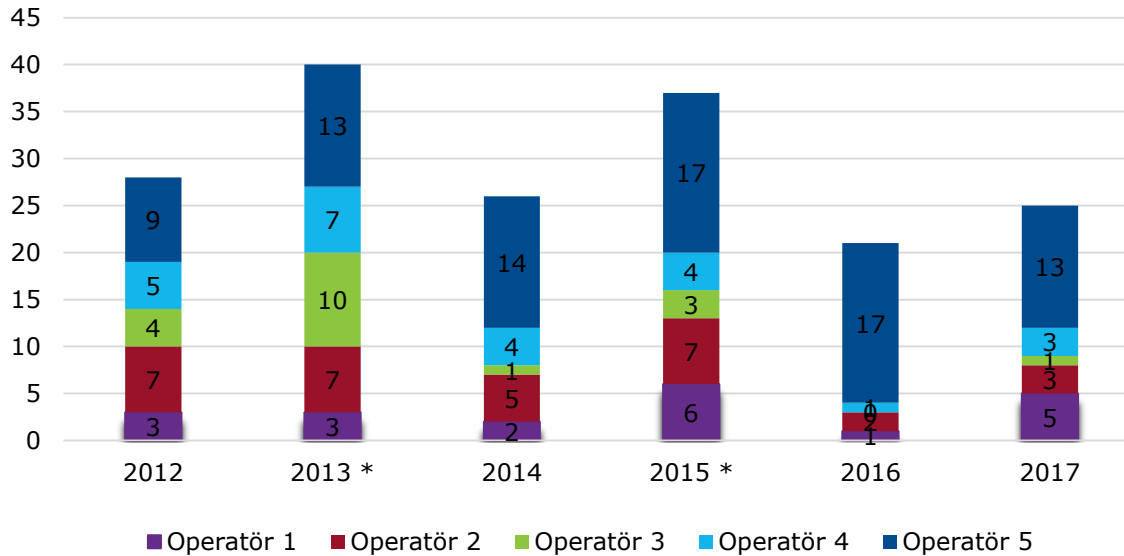
Totalt antal inkomna incidentrapporter per år

De fem störstas andel av incidentrapporterna

Antalet rapporterade avbrott och störningar per operatör över tid

Vanliga orsaker till avbrott och störningar

1. Förändringshantering

1. T.ex. vid moderniseringsarbete - utbyte av gamla tillgångar i näten (life cycle management), nedkoppling av förbindelse/-r
2. Bristande change management process (t.ex. kontroll)
3. Konfigurationsfel vid genomförande av förändringar

2. Avgrävda kablar

1. Operatörernas underentreprenörer samt andra, helt fristående aktörer, som orsakar kabelskador.

3. Strömavbrott

4. Underleverantörers underhållsarbeten/vidtagande av åtgärder (tjänsteleverantörer)

Exempel på vidtagna åtgärder och lärdomar

1. Vidareutveckling av förändringshanteringsprocess (change management) – med exempelvis införande av fler kontroller
2. Tätare avstämningar med underleverantörer samt att kontinuerligt arbeta med tydlig kravställning och uppföljning gentemot dem
3. Vidareutveckling och effektivisering av riskanalysmodell
4. Utökad testning av fail-over-planer för framtagna redundanta lösningar
5. Infört noggrannare analys av hårdvarans möjlighet att analysera trafikmönster samt mer anpassade larmnivåer
6. Översyn av eskaleringsrutiner
7. Byte av underleverantörer

Ytterligare åtgärder i operatörernas driftsäkerhetsarbete

- Utöver de specifika kortsiktiga samt långsiktiga åtgärder som operatörerna har vidtagit mot bakgrund av de inträffade avbrotten och störningarna har följande åtgärder lyfts fram:
  - Moderniseringsarbete - översyn samt utbyte av gammal utrustning
  - Arbete med ökad robusthet
  - Hantering av risker som kan uppstå
  - Omorganisation för effektivisering av incidenthantering och -avhjälpning

Summariskt - våra bedömningar i tillsynen

- Operatörerna har vidtagit lämpliga åtgärder mot bakgrund av de inträffade avbrotten och störningarna. Inga uppenbara brister.
- Viktigt att ständigt dra lärdomar och beakta erfarenheter för att bedriva ett långsiktigt, kontinuerligt och systematiskt säkerhetsarbete.
- Ansvarar för driftsäkerheten oaktat om verksamheten bedrivs i egen regi eller inte.
  - Om underleverantörer används är det av vikt att kontinuerligt arbeta med tydlig kravställning och uppföljning gentemot dem – även helt fristående aktörer.

Tack för er uppmärksamhet!

Tillsyn 2018

- Tillsynsplan 2018-2019
- Pågående tillsynsinsatser
- Årlig tillsyn av driftsäkerhetsincidenter
- Konfigurationshantering
- Driftsäkerhet hos små och medelstora operatörer
- Riskanalyser
- Händelsestyrd tillsyn

Närsäkerhetsavdelningen

TILLSYNSPLAN

Datum: 2016-12-22
Vår referens: Dnr: 16-12019

Sida

1(4)

Plan för PTS driftsäkerhetstillsyn 2017-2018

PTS arbete på driftsäkerhetsområdet

Ett av PTS övergripande mål är att främja tillgången till säker elektronisk kommunikation. En viktig säkerhetsfråga är att elektroniska kommunikationsnät och -tjänster är driftsika. Målet med PTS arbete med driftsäkerhetsfrågor är att nät och tjänster ska ha en nivå av driftsäkerhet som motsvarar användarnas behov.

Allmänt om PTS driftsäkerhetstillsyn

Enligt 5 kap. 6 b § lagen (2003:389) om elektronisk kommunikation (LEIK) ska tillhandahållare av allmänna kommunikationsnät och allmänt tillgängliga elektroniska kommunikationstjänster vidta lämpliga tekniska och organisatoriska åtgärder för att säkerställa att verksamheten uppfyller rimliga krav på driftsäkerhet. Skyldigheterna preciseras i PTS föreskrifter om krav på driftsäkerhet (PTSFS 2015:2).

Tillhandahållarna är även skyldiga att rapportera störningar och avbrott av betydande omfattning till PTS. Det framgår av 5 kap. 6 c § LEIK. Skyldigheten preciseras i PTS föreskrifter och allmänna råd om rapportering av störningar eller avbrott av betydande omfattning (PTSFS 2015:2). Rapporterna ger PTS underlag om de viktigare orsakerna till störningar och avbrott, och hur tillhandahållarna arbetar för att förebygga och hantera inträffade händelser. Rapporterna kan även ge PTS anledning att misstänka att bestämmelserna om driftsäkerhet inte efterlevs och i sådana fall bedriva tillsyn.

Föreskrifterna för incidentrapportering

Statusuppdatering

Status?

- Konsekvensutredningen och föreskriftstexten börjar bli klar – ligger i linje med vad vi tidigare rapporterat
- Snart - Formell process för ändring av föreskrifter
  - Extern remiss till Regelrådet
  - Extern remiss till berörda aktörer
  - Intern hantering och sedan beslut på styrelsemöte
  - Ikraftträdande under slutet av 2018

Paus

Internationellt

Direktivöversynen

Enisa-möte

NIS

Direktivöversynen

”Koden”

Status?

- Trilogförhandlingarna fortsätter, klart i juni?
- Säkerhetsartiklarna 40-41
  - Har inte varit högprioriterade jämfört med de stora frågorna om spektrum, slutanvändarrättigheter osv.
  - Inga större olikheter mellan EP och Rådet som tidigare rapporterats
- Implementeringstid, 1-2 år

Enisas art. 13a-grupp

- Träffas tre gånger per år
- Representanter från regleringsmyndigheterna
- Senaste mötet i Wien
- Operatörer välkomna en gång per år
- Erfarenhetsutbyten, best practices
- Vägledning
- Nya regelverk diskuteras

Kort om NIS-direktivet

Driftsäkerhetsforum den 4 maj 2018

Kort bakgrund NIS-direktivet

- I juli 2016 antog Europaparlamentet NIS-direktivet
- Samhällsviktiga och digitala tjänster spelar en allt viktigare roll i samhället. Tillförlitligheten till och säkerheten i dessa är grundläggande för ekonomisk och samhällslig verksamhet och den inre marknadens funktion.
- Direktivet beskriver **vilka åtgärder som ska genomföras inom EU med syfte att minska sårbarheter och höja säkerheten i digitala tjänster och för samhällsviktiga tjänster inom sju sektorer**

Ny lag om informationssäkerhet för leverantörer av samhällsviktiga och digitala tjänster

- Träder i kraft den 1 augusti 2018
- Lagen är för närvarande under beredning
- Förordning väntas komma i juni 2018
- Nya säkerhetskrav; krav på systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete samt på incidentrapportering.
- PTS har föreslagits som tillsynsmyndighet för digital infrastruktur och digitala tjänster i statlig utredning.

Följande aktörer föreslås omfattas av den svenska NIS-lagen

- I sektorn för digital infrastruktur
  - Registreringsenheter för toppdomäner
  - Leverantörer av DNS-tjänster
- Digitala tjänster
  - Leverantörer av molntjänster
  - Leverantörer av e-handelsplatser
  - Leverantörer av internetbaserade sökmotorer
- Exakt vilka aktörer som kommer att omfattas av NIS-direktivet utreds på myndighetsnivå
- Kommunikationsnät och –tjänster som omfattas av LEK är undantagna från NIS-lagen samt internetknutpunkter

Mer info om NIS

- MSB föreslås ha en central roll för NIS i Sverige
- Incidentrapportering ska ske till MSB (cert.se)
- Allmänna frågor om NIS-direktivets genomförande i Sverige? Mejla fraga.nis@msb.se
- För frågor till PTS, mejla pts@pts.se
- Mer information om NIS hos PTS, se <http://pts.se/sv/bransch/internet/nis-direktivet/>

Förevisning av e-tjänsten för incidentrapportering

PTS arbete med säkerhetskydd

The image shows two books stacked on a wooden surface. The top book is blue with gold lettering on the spine that reads 'SVERIGES RIKES LAG'. The bottom book is red with gold lettering on the spine that reads 'SVERIGES LAGAR'. A semi-transparent white box is overlaid on the books, containing the main text. The background is a warm, light brown color.

Ny säkerhetsskydds- lag

**-
sektorspåverkan
i översikt**

Övergripande

Den nya lagen

- innehåller krav på skydd av
  - **säkerhetskänslig verksamhet**
  - **säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter**
  - **andra uppgifter** och informationssystem som gäller säkerhetskänslig verksamhet
- tydliggör skyldigheterna för den som bedriver säkerhetskänslig verksamhet, inkl. vikten av att **verksamhetsutövarna genomför säkerhetsskyddsanalyser** för sina verksamheter.
- gäller i både **statlig** och **privat** verksamhet.

Verksamhetsansvar för säkerhetskänslig verksamhet

Kraven på att verksamhetsutövaren **identifierar och skyddar säkerhetskänslig verksamhet** stärks

- Säkerhetsanalyser behöver uppdateras utifrån lagens utökade tillämpningsområden.
- Rutiner för kontroll av säkerhetsskyddet samt för vidtagande av åtgärder (t.ex. gällande skyldighet att anmäla incidenter som följer av kommande föreskrift) behöver ses över.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter

Skyddet för **uppgifter som rör rikets säkerhet** utvidgas

- Analys av vilka uppgifter i den egna verksamheten som är säkerhetsskyddsklassificerade behöver göras.

Säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter i fyra klasser tillkommer

- Riktlinjer för märkning och hantering av uppgifter utifrån de fyra nya klasserna behöver tas fram.
- Säkerhetsskyddet för bl.a. it-system och anläggningar behöver ses över utifrån nya klassifikationen.

Placering i säkerhetsklass

Grunden för placering i säkerhetsklass förändras. Uttryckliga krav på **restriktivitet vid placering i säkerhetsklass** tillkommer.

- Placering av personal i säkerhetsklass behöver ses över utifrån nya grunder.

Registerkontroll till skydd mot terrorism försvinner

- Ev. konsekvenser av att registerkontroller till skydd mot terrorism övergår till placeringar i klass 3 behöver ses över.

Säkerhetsskyddsavtal i privat verksamhet

Krav på att ingå **säkerhetsskyddsavtal** utvidgas för privat verksamhet

- Behov av personal med kunskap om kravställning i och utformning av säkerhetsskyddsavtal behöver ses över.
- Riktlinjer och rutiner för uppföljning av krav i säkerhetsskyddsavtalen behöver tas fram.

Tystnadsplikt

- Tystnadsplikt vid deltagande i säkerhetskänslig verksamhet tillkommer
  - Riktlinjer och utbildning av personal behöver kompletteras utifrån lagens utökade tillämpningsområden.

Tillsyn och föreskrifter

Nuvarande tillsynsstruktur behålls, i väntan på *Utredningen om vissa säkerhetsskyddsfrågor* (Ju 2017:08). PTS kommer därför även fortsättningsvis arbeta med:

- tillsyn och rådgivning
- beslut om placering i säkerhetsklass och registerkontrollframställan

Säkerhetspolisens föreskrifter bedöms träffa även enskilda. Kompletterande föreskrifter kommer kunna meddelas av tillsynsmyndigheterna.

PTS arbete med totalförsvarsplanering

❖ **PTS arbete med försvarsplanering**

❖ **Försvarsberedningens delrapport
om totalförsvaret**

Försvarsberedningens delrapport om totalförsvaret DS 2017:66

Motståndskraft

Inriktning av totalförsvaret och utformningen av det
civila försvaret 2021-2025

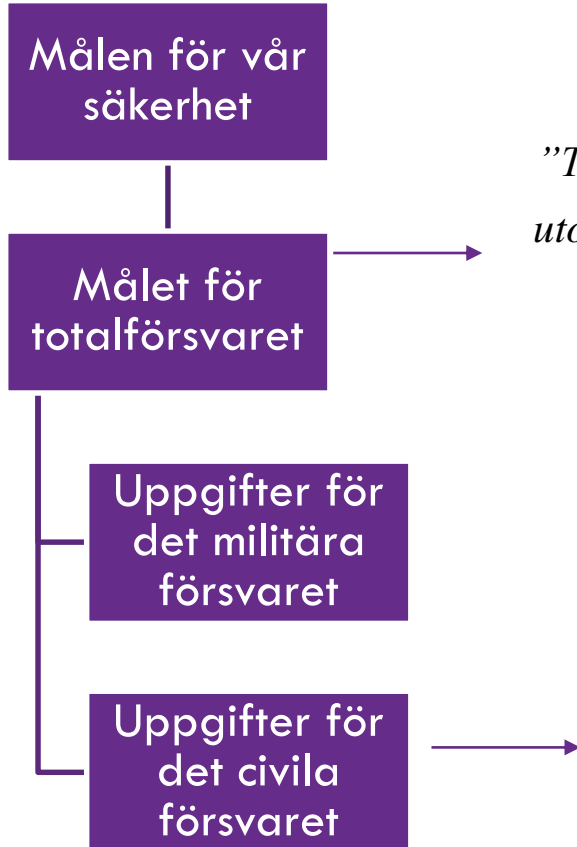
”Ett väpnat angrepp mot Sverige kan inte uteslutas.”

Övergripande

- Pågående utredning → slutbetänkande senast 14 maj 2019
- Utredningen föreslår bl a:
  - Förbättrad samverkan och ledning
  - En utpekad myndighet för civil ledning och samordning
  - Sektorsansvariga myndigheter, där sektorn utformas med utgångspunkt i totalförsvarsbehov
  - Geografisk indelning med regionala indelningar som överensstämmer med det militära försvaret
- Näringslivet berörs ingående och omfattande av de förslag som lämnas bl.a. konkurrensaspekter och att kostnader kan slå mycket olika sett till storlek, verksamhet och struktur på sektorns aktörer.

Den nya målhierarkin

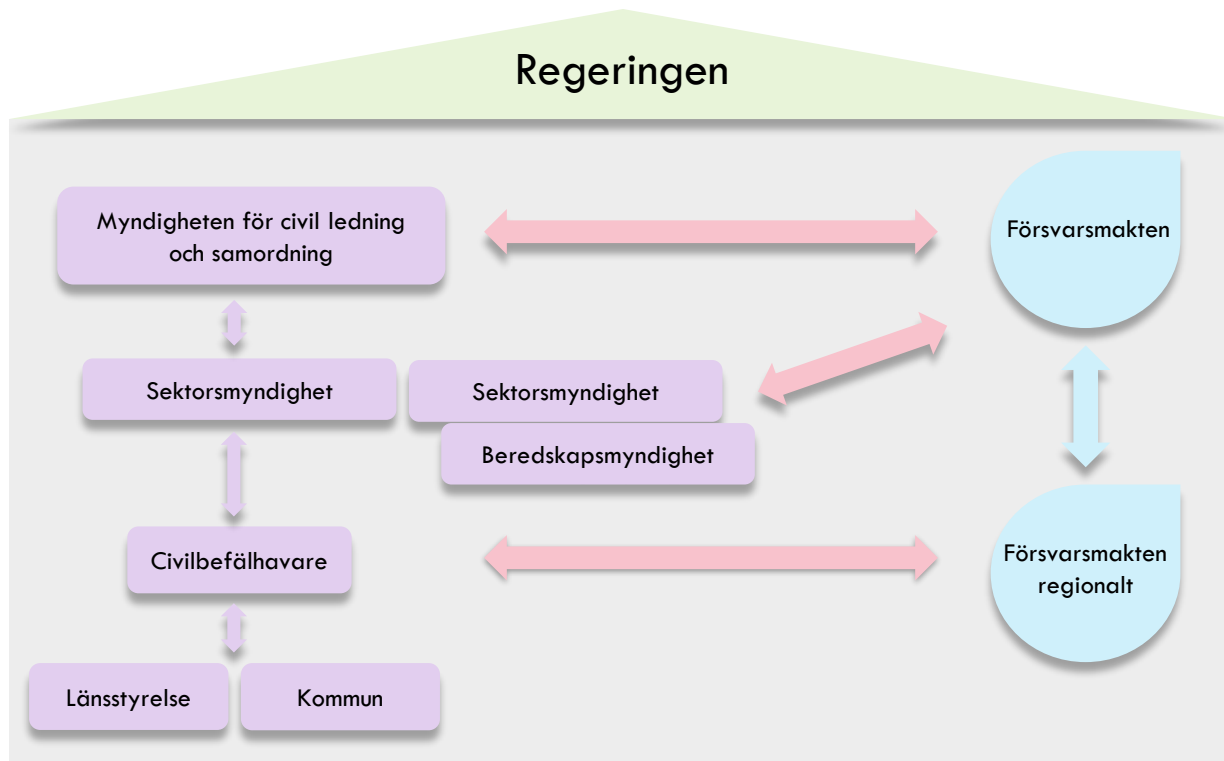

”Totalförsvaret ska enskilt och tillsammans med andra inom och utom landet, försvara Sverige mot väpnat angrepp och värna vår säkerhet, frihet, självständighet och handlingsfrihet”.

1. Värna civilbefolkningen
2. Säkerställa de viktigaste samhällsfunktionerna
3. Upprätta en nödvändig försörjning
4. Bidra till det militära försvarets förmåga vid väpnat angrepp eller krig i vår omvärld
5. Upprätthålla samhällets motståndskraft mot externa påtryckningar och bidra till att stärka försvarsviljan
6. Bidra till att stärka samhällets förmåga att förebygga och hantera svåra påfrestningar på samhället i fred
7. Med tillgängliga resurser bidra till förmåga att delta i internationella fredsfrämjande och humanitära insatser

Det föreslagna nya ledningssystemet i totalförsvaret

Hur fungerar en tänkt sektorsmyndighet?

PTS pågående arbete med Totalförsvarsplanering

- Dialogmöten med sektorn – underlag till FM & MSB den 30 april
- Målarbete, övergripande planering och handlingsplan
- Uppdatering av 1995:1 och ny föreskrift för civilt försvar
- Identifiera robusthetsåtgärder/skyddsåtgärder med inriktning (mer) på höjd beredskap
- RSA för höjd beredskap till MSB 30 oktober

Vårt pågående arbete med TF forts

Fokus på att genomföra åtgärder i PTS regleringsbrev 2018:

- Krigsplacera den personal som behövs för verksamheten under höjd beredskap senast 31 dec 2018
- Prioritera följande områden:
  - Planering för stöd till FM
  - Planering för att kunna verka från alternativ/skyddad ledningsplats
  - Översyn av författningar inom PTS ansvarsområde

Övrigt

- Säkerhetsforum

Frågor och funderingar?

Tack för idag!

